

Regionální muzeum v Litomyšli

zřizované Pardubickým krajem

TISKOVÁ ZPRÁVA

21. červen 2023

NOVINKY

Film

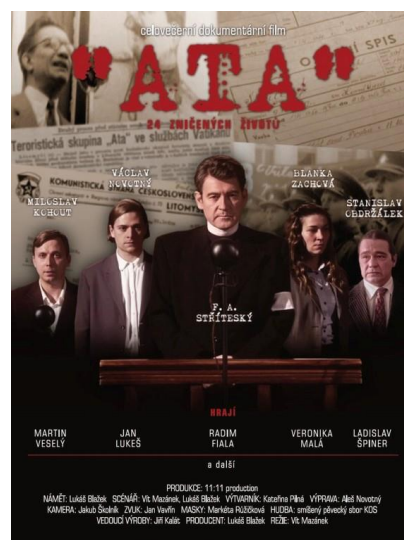
ATA

Dokumentární / Drama / Historický, 2021, 67 min.

Režie: Vít Mazánek

Scénář: Vít Mazánek, Lukáš Blažek

V úterý 27. června ve 20 hodin uvede Česká televize na druhém programu hraný dokument o vykonstruovaném procesu s posledním rektorem piaristické koleje v Litomyšli Františkem Ambrožem Stříteským (1912–1989) a místními středoškolskými studenty, kteří v říjnu 1950 stanuli v litomyšlském Smetanově domě před Státním soudem jako rozvraceči republiky. Dvacet čtyři obviněných bylo odsouzeno k úhrnnému trestu 220,5 roku vězení, přičemž dvěma hrozil trest smrti. Hlavní roli rektora Stříteského ztvárnil populární herec Radim Fiala.

Film, který v roce 2021 vyrobila produkční společnost 11:11 production, s. r. o., se natáčel v Litomyšli, Lanškrouně a Chrudimi v říjnu 2020. Vznikl v partnerství s Pardubickým krajem, za podpory Nadačního fondu Blanky a Aleše Kroutilových a ve spolupráci s Právnickou fakultou univerzity Karlovy v Praze, městem Litomyšl a Regionálním muzeem v Litomyšli.

(Martin Boštík)

Divadelní představení v Portmoneu

Krvák

23. červen 2023 od 21 hodin

U příležitosti 30. výročí otevření Portmonea vás zveme na netradiční divadelní představení hry *Krvák* v podání souboru divadla Na holou z Hořovic. Hra je inspirována kultovní knihou Josefa Váchala *Krvavý román* dokončenou roku 1924. Autorova asi nejznámější kniha mimo jiné pojmenovala Váchalovo museum v Litomyšli, bez Krváku si dnes Portmoneum ani neumíme představit. Krvavý neboli lidový román byl Váchalovým oblíbeným žánrem, jehož

charakteristickými rysy byly prostoduchá srozumitelnost, romantika a dobrodružný děj. Váchal vlastnosti této literární formy dohnal do extrému, čímž se dílo stává vlastní humornou parodií. *Krvák* divadla Na holou kombinuje loutky s živými herci a je třeba jej hrát pod rouškou noci!

Scénář, režie a výprava: Ludvík „Říha“ Řeřicha

Hudba: Jan „Prochor“ Procházka

Osoby a obsazení:

Váchal / Elzevíra / Honolulani – Hanuš „HANY“ Tylich

Páter Ignác / Kuba / blázen / Rodriguez – Jan „Prochor“ Procházka

Pedro de Rudibanera / páter Bruno / Kubova žena – Štěpán Slavík

Smrťák / Kurt / Honolulani – Dušan Kejmar

Představen bude také nově vydaný katalog expozice Portmonea.

Jednotné vstupné 50 Kč. Hrajeme na zahradě Portmonea, proto doporučujeme přizpůsobit oblečení počasí.

(Hana Klimešová)

Dílna pro veřejnost v Portmoneu

Malování akvarelem

17. červenec 2023 od 13 do 16 hodin

Kurz malby akvarelem je určen pro všechny, kteří si chtějí vyzkoušet a osvojit tuto krásnou techniku. Společně se nejprve s tímto způsobem malby seznámíme a ukážeme si různé možnosti malby s akvarelovými barvami. Vysvětlíme si také, jak správně pracovat se štětcem, abychom docílili požadovaného efektu nebo jak si vybrat vhodný papír. Ale hlavně budeme malovat. Krok po kroku se naučíte pracovat s vodou, míchat barvy a také správně se dívat. Kurz povede zkušená lektorka Markéta Doležalová.

Markéta Doležalová – Ledňáček

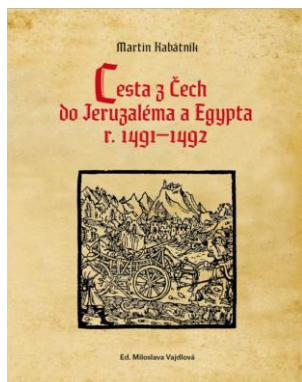
Na kurz akvarelu nepotřebujete žádné vlastní náčiní, vše potřebné vám bude poskytnuto. Na dílnu je nutné se předem přihlásit na email klimesova@rml.cz nebo na tel. 777 840 425. Kapacita je 8 osob. Kurz je určen pro dospělé i děti přibližně od 10 let. Cena dílny 400 Kč včetně vstupu do expozice. Portmoneum bude otevřeno výhradně pro účastníky kurzu.

(Hana Klimešová)

Hebrejské vydání cestopisu Martina Kabátníka *Cesta z Čech do Jeruzaléma a Egypta r. 1491–1492*

V minulých dnech vyšel hebrejský překlad cestopisu Litomyšlana Martina Kabátníka, v němž autor zachytil své zážitky z cesty do Istanbulu, Jeruzaléma, Svaté země a Káhiry. Uskutečnil ji jako člen

výpravy vyslané jednotou bratrskou, která se snažila najít společenství žijící podle zásad prvotní církve. Cestopis přeložila izraelská novinářka, spisovatelka a překladatelka českého původu Ruth Bondyová 1923–2017. Vydání zajistili její potomci a české velvyslanectví v Izraeli – více v reportáži České televize zde: <https://ct24.ceskatelevize.cz/svet/3594056-kabatnikuv-cestopis-o-orientu-se-dockal-hebrejskeho-prekladu-v-izraeli-vzbuzuje-zajem>).

Poslední české kritické vydání tohoto literárního a etnografického skvostu připravila Miloslava Vajdlová z Ústavu pro jazyk český AV ČR, v. v. i.. Spolu s doprovodnými studiemi a slovníčkem méně obvyklých staročeských výrazů jej v roce 2019 vydalo Regionální muzeum v Litomyšli.

(Martin Boštík)

České vydání cestopisu z r. 2019

PROBÍHÁ

Výstava

Kája Saudka – král českého komiksu

13. květen – 10. září 2023

Do Smetanovy Litomyšle přichází dílo umělce světového formátu, krále českého komiksu – a velkého milovníka hudby – Káji Saudka. V Regionálním muzeu budou od května do září k vidění ochutnávky z toho nejlepšího, co tento umělec – i přes útisk totalitního režimu dusícího jeho tvorbu v nejlepším rozletu – za půlstoletí vytvořil. Na návštěvníky tak budou čekat komiksy i obrazy, které znáte z filmu, olejomalby i do detailů propracované kresby, 3D objekty i hravá a precizní PéeFka, plakáty i dobové tiskoviny, ale také předměty osobní povahy včetně fotografií z rodinného alba. Nechte své oči „zaposlouchat se“ do ostrých linek jeho perokresby i subtilního humoru, kterým jsou jeho díla prodchnuta. Dle kurátorů Bereniky Saudkové a Davida Goldberga spatříte skvostné ukázky z jeho nesmírně rozsáhlého díla určeného dětem i dospělým – včetně videoprojekce dalších ukázek Saudkovy tvorby. Pouze jeden koutek výstavy bude mládeži nepřístupný.

V muzejním obchodě si pak budete moci zakoupit knihy s tematikou děl Káji Saudka i další upomínkové předměty, jako plakáty, pohlednice či další tiskoviny.

(Berenika Saudková, David Goldberg, Petr Chaloupka)

Velká herna

Kdo si hraje, nezlobí

27. květen – 17. září 2023

Oblíbená a tradiční dětská herna v litomyšlském muzeu se letos představuje v novém a o hodně větším kabátě. Z jedné místnosti se rozrostla na tři a zacílila nejen na malé kluky a holky, ale také na hravé dospěláky.

První výstavní sál zaujme asi více chlapců než děvčat, ale i ty si mohou postavit domeček z lega v životní velikosti nebo sestavit obří, spletitou vláčkodráhu podle vlastní fantazie.

V druhém sále se zase spíše zdrží holčičky, na které tu čekají panenky i s pokojíčkem. Válecí koutek ale jistě zaujme všechny, stejně jako třeba knihovnička nebo kvíz pro milovníky a milovnice pohádek.

Třetí sál osloví i dospělé návštěvníky, kteří si vyzkouší funkční páskový magnetofon, gramofon a další přístroje, začnou se do sto let staré i současné literatury o Litomyšli, nebo si jen tak odpočinou v pohodlných křeslech. Společenské a počítačové hry si ale nejspíš vyzkouší všichni členové rodiny. Těšíme se na vás!

(Petr Chaloupka, Renata Kmošková, René Klimeš)

Portmoneum

Jeden duch je víc než deset doktorů

Site specific performativně scénografická instalace

17. červen 2023 – 29. říjen 2023

Obyvatelé města Litomyšle si šuškájí: „Okouník se nechal slyšet, že mu potvorové z Portmonea závidí jeho tři rozměry. Proč zrovna oni musejí mít namalované jen rozměry dva?“ Proto osnují plány, jak to udělat, aby se mohli proletět trojrozměrným prostorem po okolí. Prý už to mají! V dýmu si zde ruce podávají potvorové z maleb spolu s lidmi, kteří jsou s nimi ve spojení duší. Tým umělců a vědců vymýšlí, jak tento okem smrtelníka

neviditelný moment zachytit a v noci přicházejícím návštěvníkům ukázat. V rámci celého léta budou na zahradě vidět i fragmenty z jejich bádání.

Autoři: Skupina Okultí (Aleš Hvízdal, Vanda Kovářiková, Lukáš Kalivoda, Petr Horák, Marek Volf)

Doprovodný program:

8. 7. a 5. 8. – vždy ve 21.30 – Potvorové ožívají, přijďte se s nimi propojit! Vstupné 50 Kč.

(Hana Klimešová)

Výstava v Portmoneu

Zbyněk Hraba – Linomyšlení

25. březen – 29. říjen 2023

V Portmoneu – Museu Josefa Váchala bude v letošní sezoně k vidění výstava grafika Zbyňka Hraby z Prahy. Zbyněk Hraba (*1960) jako jeden z mála autorů zasvětil svou tvorbu výhradně linorytu. Studoval Střední průmyslovou školu grafickou v Praze (obor grafická úprava tiskovin) a následně Vysokou školu uměleckoprůmyslovou v Praze v ateliéru knižní kultury a písma prof. Milana Hegera. Řadu let pak pracoval jako výtvarný redaktor v různých nakladatelstvích a současně navrhoval logotypy i grafickou podobu knih, časopisů a výstavních katalogů.

Zbyněk Hraba – Velká fuga II

Vystavené grafiky představují všechna hlavní témata, jimž se Zbyněk Hraba věnuje – přírodu, hudbu, zátiší a portréty. Zbyněk Hraba je, stejně jako Váchal, schopen své vícebarevné linoryty tisknout z jedné jediné desky, postupně odrývané pro jednotlivé barvy. A stejně jako Josef Váchal se také Hraba rád toulá přírodou a zachycuje její náladu, hru světla a stínů, okamžik dokonalého, někdy jen vteřiny trvajícího nasvícení, či genius loci místa. Navíc používá celou řadu různých vrypů, od jednoduchých linek v jednom či několika směrech až po křížky a drobné trojúhelníčky, kterými vzniklé dílo oživuje a téměř animuje. Zvláště v zobrazené krajině pak do díla dostává až neuvěřitelně mnoho pohybu a atmosféry, jež u jiných autorů tvořících technikou linorytu postrádáme.

(Hana Klimešová)

DLOUHODOBÉ PROGRAMY

Expozice

Litomyšl – město kultury a vzdělanosti

Více informací k expozici naleznete zde:

<http://www.rml.cz/cs/muzeum/expozice.html>

Expozice
Litomyšl
– město kultury
a vzdělanosti

Vzdělávací programy

Udělej si vlastní sgrafito – <https://www.rml.cz/cs/vzdelavaci-programy/sgrafito.html>

Pojďte s námi do muzea – <https://www.rml.cz/cs/vzdelavaci-programy/pojdte.html>

Prameny poznání – <https://www.rml.cz/cs/vzdelavaci-programy/prameny.html>

Za starého mocnářství – <https://www.rml.cz/cs/vzdelavaci-programy/mocnarstvi.html>

Jak vzniká mapa – <https://www.rml.cz/cs/vzdelavaci-programy/mapa.html>

Středověké město – <https://www.rml.cz/cs/vzdelavaci-programy/mesto.html>

Putování do Betléma – <https://www.rml.cz/cs/vzdelavaci-programy/putovani.html>

Litomyšl jinak – <https://www.rml.cz/cs/vzdelavaci-programy/litomysl-jinak.html>

Permanentky pro školy

Regionální muzeum v Litomyšli nabízí speciální permanentky, které za zcela symbolickou částku umožní celoroční návštěvy muzea školním třídám. Více zde: <http://www.rml.cz/cs/informace/pro-navstevniky.html>

PUTOVNÍ VÝSTAVY LITOMYŠLSKÉHO MUZEA

Retrogaming

Počátky osobních počítačů u nás

18. březen – 25. červen 2023, Muzeum a galerie Hranice

1. červenec – 1. říjen 2023, Muzeum Blanenska

Interaktivní výstava historických počítačů a počítačových her – více zde:

<https://www.rml.cz/cs/novinky/aktualita/retrogaming-pocaty-osobnich-pocitacu-u-nas-2023-03-18>

Čtení pod lavicí

Časopisy pro děti a mládež od počátků po rozpad Československa

9. červen – 10. září 2023, Muzeum regionu Valašsko (Vsetín)

Interaktivní výstava dětských časopisů se spoustou her, zajímavostí a ukázek komiksů – více zde:

<https://www.rml.cz/cs/novinky/aktualita/cteni-pod-lavici-2023-06-09>

Krvavý román Josefa Váchala

16. květen – 17. září, Muzeum Šumavy Sušice

Výstava je věnována nejznámějšímu tisku Josefa Váchala, který vydal v roce 1924 v nákladu 17 exemplářů.

Informace o putovních výstavách nabízených RML naleznete zde:

Čtení pod lavicí – <http://www.rml.cz/cs/informace/pro-muzea/cteni-pod-lavici.html>

Retrogaming – <http://www.rml.cz/cs/informace/pro-muzea/retrogaming.html>

Zmatené peníze – <http://www.rml.cz/cs/informace/pro-muzea/zmatene-penize.html>

Astronomické tradice – <http://www.rml.cz/cs/informace/pro-muzea/astronomie.html>

Krvavý román Josefa Váchala – <https://www.portmoneum.cz/portmoneum/putovni-vystavy>

Litomyšl – hlavní město současné české architektury – <https://www.rml.cz/cs/informace/pro-muzea/architektura.html>

Otevírací doba – hlavní budova

Út–Pá: 9.00–12.00, 13.00–17.00

So–Ne: 9.00–17.00

letní prázdniny Út–Ne: 9.00–17.00

Otevírací doba – Rodný byt Bedřicha Smetany a Portmoneum – Museum Josefa Váchala

duben, říjen: So, Ne: 9.00–12.00, 13.00–17.00

květen – září: Út–Ne: 9.00–12.00, 13.00–17.00

Přístup pro handicapované návštěvníky

Hlavní budova muzea je plně bezbariérová včetně toalet (vchod z Jiráskovy ulice).

Rodný byt B. Smetany a Portmoneum – Museum Josefa Váchala nejsou bezbariérové (několik schodů, či převýšení; úzké průchody apod.), přístupné jsou pouze s vlastním asistentem.

Tiskový servis:

Regionální muzeum v Litomyšli, tel: 461 615 287, email: info@rml.cz

Pokud máte zájem o více informací ohledně výstav a projektů, kontaktujte následující pracovníky:

Archeologie – Mgr. Jana Němcová, 739 031 857, nemcova@rml.cz

Portmoneum – Mgr. Hana Klimešová, 777 840 425, klimesova@rml.cz

Kdo si hraje, nezlobí / Lektorované programy – Renata Kmošková, 461 611 162, kmoskova@rml.cz

Prohlídky expozice – Mgr. René Klimeš, 739 031 849, klimes@rml.cz

Kája Saudek / Retrogaming / Zmatené peníze / Čtení pod lavicí – Mgr. Petr Chaloupka, 605 508 753, chaloupka@rml.cz

ATA / Kabátník / Astronomické tradice – PhDr. Martin Boštík, 461 614 626, bostik@rml.cz

Kde pracovníci muzea sídlí?

V hlavní budově (Jiráskova 9) a v budově zámeckého pivovaru v Litomyšli (Jiráskova 133), část B, vstup z ulice Jiráskova.

Pro badatele:

Badatelna je otevřena v pracovních dnech po předchozí domluvě s jednotlivými kurátory.

Změna programu vyhrazena!